

TIESAS SPRIEDUMS
2005. gada 18. oktobrī *

Lieta C-405/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 28. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 29. septembrī, tiesvedībā

Class International BV

pret

Colgate-Palmolive Company,

Unilever NV,

SmithKline Beecham plc,

Beecham Group plc.

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*] un J. Malenovskis [*J. Malenovský*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*] (referents), R. Šintgens [*R. Schintgen*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerālvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],

sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 15. martā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Class International BV* vārdā — G. van der Vāls [*G. van der Wal*], advocaat,

— *SmithKline Beecham plc* un *Beecham Group plc* vārdā — A. A. van Veingārdens [*A. A. van Wijngaarden*], advocaat,

— Eiropas Kopienų Komisijas vārdā — N. B. Rasmusens [*N. B. Rasmussen*], V. Vilss [*W. Wils*] un H. van Vliits [*H. van Vliet*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 26. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 5. panta 1. punktu un 3. punkta b) un c) apakšpunktu Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmajā direktīvā 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Direktīva"), un 9. panta 1. punktu un 2. punkta b) un c) apakšpunktu Padomes 1993. gada 20. decembra Regulā (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula").
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā *Class International BV* (turpmāk tekstā — "*Class International*") pret *SmithKline Beecham plc* (turpmāk tekstā — "*SmithKline Beecham*") un *Beecham Group plc* (turpmāk tekstā — "*Beecham Group*") par preču arestu, ar ko *SmithKline Beecham* un *Beecham Group* izņēma ar šo sabiedrību preču zīmēm aptvertās preces, kuru izcelsme ir ārpus Eiropas Kopienas un kuras šo preču īpašnieks *Class International* glabāja muitas noliktavā Roterdamā.

Atbilstošās Kopienas tiesību normas

- 3 Direktīvas 5. pants ar nosaukumu "Tiesības, ko piešķir preču zīme" ir izteikts šādā redakcijā:
- "1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu lietot [izmantot] komercdarbībā:

- a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme;

[..].

3. Saskaņā ar [ši panta 1. punktu] cita starpā var aizliegt šādas darbības:

[..]

- b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, izmantojot šo apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu nosaukumu;

- c) preču importu [..], izmantojot šo apzīmējumu;

[..].”

⁴ Regulas 9. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 2. punkta b) un c) apakšpunkts tādā pašā veidā definē tiesības, ko piešķir Kopienas preču zīme.

- 5 Direktīvas 7. panta, kura nosaukums ir “Preču zīmes piešķirto tiesību izmantošana”, 1. punkts noteic:

“Preču zīme nedod īpašniekam tiesības aizliegt tās lietošanu attiecībā uz precēm, ko laidis Kopienas tirgū, izmantojot šo preču zīmi, īpašnieks vai kas laistas Kopienas tirgū ar īpašnieka piekrišanu.”

- 6 Regulas 13. panta 1. punkts tādā pašā veidā definē preču zīmes piešķirto tiesību izmantošanu.

- 7 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) 65. panta 2. punkts paredz, ka šī līguma XVII pielikumā tostarp ir izklāstīti īpaši noteikumus un režīmi, ko Eiropas Ekonomikas zonā (turpmāk tekstā — “EEZ”) piemēro attiecībā uz intelektuālo, rūpniecisko un komerciālo īpašumu.

- 8 Minētā pielikuma 4. punkts ietver atsauci uz Direktīvu.

- 9 EEZ līguma piemērošanas nolūkā tajā ir grozīts Direktīvas 7. panta 1. punkts, aizstājot vārdu “Kopienā” ar vārdiem “Līgumslēdzējā Pusē”.

- 10 Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Muitas kodekss”) 91. panta 1. punkts paredz:

“Ārējā tranzīta procedūra atļauj Kopienas muitas teritorijā pārvietot no viena punkta uz otru:

- a) ārpuskopienas preces, neattiecinot uz tām ievadmuitas nodokļus un citus maksājumus vai tirdzniecības politikas pasākumus;

[..].”

- 11 Muitas kodeksa 98. panta 1. punkts noteic:

“Procedūra glabāšanai muitas noliktavā ļauj muitas noliktavās glabāt:

- a) ārpuskopienas preces, nepiemērojot tām ievadmuitas nodokļus un citus maksājumus vai tirdzniecības politikas pasākumus;

[..].”

12 Minētā kodeksa 58. pants paskaidro:

“1. Ja nav noteikts citādi, preces neatkarīgi no to veida, daudzuma, izcelsmes valsts, sūtīšanas veida vai galamērķa jebkurā laikā var noteiktajā kārtībā nodot preču muitošanas vai izmantošanas režīmā.

2. 1. punkts neliedz noteikt aizliegumus vai ierobežojumus, ko pamato ar sabiedrības morāles normām, sabiedrisko kārtību vai sabiedrības drošību, cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības un veselības aizsardzību, tādu nacionālo bagātību aizsardzību, kurām ir mākslas, vēstures vai arheoloģiska vērtība, vai rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzību.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

13 *SmithKline Beecham* un *Beecham Group*, Apvienotajā Karalistē nodibinātie *GlaxoSmithKline* grupas uzņēmumi, ir atsevišķi preču zīmes “Aquafresh” — Kopienas preču zīmju un Beniluksa preču zīmju birojā reģistrētas preču zīmes — īpašnieki tai skaitā attiecībā uz zobu pastām.

14 2002. gada februārī *Class International* ievada Kopienā, Roterdamā, konteineru, kurā bija ar preču zīmi “Aquafresh” apzīmētas zobu pastas, kas nopirkta no Dienvidāfrikas uzņēmuma *Kapex International*.

15 *SmithKline Beecham* un *Beecham Group* (turpmāk tekstā kopā saukti — “*Beecham*”), būdami informēti, ka šīs zobu pastas ir viltotas preces, lika arestēt 2002. gada 5. martā konteineru saturu.

- 16 2002. gada aprīlī tika veikta arestēto preču pārbaude, kuras rezultāti liecināja, ka šīs ir oriģinālas, nevis viltotas preces.
- 17 *Class International* lūdza *Rechtbank te Rotterdam* [Roterdamas Apgabaltiesai] atcelt preču arestu, kā arī piespriest *Beecham* atlīdzināt kaitējumu, ko, pēc *Class International* viedokļa, tas bija cietis.
- 18 Ar 2002. gada 24. maija rīkojumu šie lūgumi tika noraidīti.
- 19 *Class International* par šo lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *Gerechthof te 's-Gravenhage* [Hāgas Apelācijas tiesai].
- 20 Šajā tiesvedībā *Class International* norādīja, ka arestētās preces netika importētas, bet atradās tranzītā.
- 21 *Gerechthof* norāda, ka ne šo preču ieviešanas brīdī Nīderlandē, ne to aresta brīdī netika konstatēts, ka šīm precēm jau būtu bijis pārdevējs. Tas uzskata — nav izslēgts, ka pirmais pārdevējs atrodas EEZ. Tas konstatē, ka vairāki tā rīcībā esošie apstākļi liek noskaidrot, vai oriģinālās izcelsmes preču pagaidu uzglabāšana muitas režīmā T 1 un/vai šo preču tranzīts uz valstīm, kas atrodas ārpus EEZ, ir jāuzskata par preču zīmes izmantošanu.

- 22 Uzskatot, ka strīda atrisināšanai ir nepieciešama Direktīvas 5. panta 1. punkta un 3. punkta b) un c) apakšpunkta un Regulas 9. panta 1. punkta un 2. punkta b) un c) apakšpunkta interpretācija, *Gerechthof te 's-Gravenhage* nolēma apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- “1) Vai preču zīmes īpašnieks var iebilst pret tādu trešās valsts izcelsmes preču, attiecībā uz kurām piešķirta preču zīme [Direktīvas] un/vai [Regulas] izpratnē, ieviešanu (tiešu vai netiešu) bez viņa piekrišanas dalībvalsts (šajā lietā — Nīderlandes/Beniluksa valstu) teritorijā, kas veikta, transportējot tranzītā esošas preces vai tranzīta tirdzniecībā esošas preces tālāk minētajā izpratnē?

- 2) Vai termins “preču zīmes izmantošana komercdarbībā”, aplūkots, pirmkārt, Direktīvas 5. panta 1. punkta pirmā teikuma un 3. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumu un, otrkārt, Regulas 9. panta 1. punkta pirmā teikuma un 2. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumu kopsakarā, ietver tādu oriģinālās izcelsmes preču (attiecībā uz kurām piešķirta preču zīme [Direktīvas], [unificēta Beniluksa valstu likuma par preču zīmēm] un/vai [Regulas] izpratnē), ko EEZ nav importējis preču zīmes īpašnieks vai kas nav importētas ar viņa piekrišanu, kas ievestas no valsts ārpus EEZ un kam, saskaņā ar muitas tehniskajiem noteikumiem, ir ārpuskopienas preču statuss (piemēram, T 1 vai [tam pievienotais administratīvais dokuments]), uzglabāšanu dalībvalsts teritorijā, muitas iestādē vai noliktavā?

- 3) Vai, atbildot uz pirmo un otro jautājumu, ir nozīme tam, vai brīdī, kad tās ievestas minētajā teritorijā, ir vai nav noskaidrots šo preču galamērķis, vai arī tam, vai attiecībā uz šīm precēm ir vai nav noslēgts (pirkuma) līgums ar trešās valsts klientu?

- 4) Vai, atbildot uz pirmo, otro un trešo jautājumu, ir jāpiešķir nozīme tādiem blakus apstākļiem kā:
- a) tam, ka tirgotājs, kuram attiecīgās preces pieder vai kura lietojumā un/vai bilances aktīvos tās atrodas analogā tirdzniecībā, ir nodibināts vienā no dalībvalstīm;
 - b) tam, ka brīdī, kad dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, (pagaidām) nav noteikta piegādes vieta;
 - c) tam, ka brīdī, kad dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, ir noteikta preču piegādes vieta, kā arī vieta, kur tās piedāvā pārdošanai vai to pārdošanas vieta, bet nav noteikts to galamērķis, neatkarīgi no tā, vai faktu, ka tās ir ārpuskopienas preces (tranzītā), precizē skaidra norāde vai līguma atruna;
 - d) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces ārpus EEZ nodibinātam pārdevējam neatkarīgi no tā, vai ir noteikta preču piegādes vieta un/vai galamērķis;

- e) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs, kas piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces ārpus EEZ nodibinātam pārdevējam, par kuru (analogais) tirgotājs zina vai par kuru tam ir ticams pamats pieļaut, ka šīs preces tiks atkārtoti pārdotas vai piegādātas gala patērētājiem EEZ?

- 5) Vai, ņemot vērā trešajā un ceturtajā jautājumā minētos apstākļus, ir pamats vārdu "piedāvāt" (kas minēts pirmajā jautājumā norādītajās tiesību normās) uzskatīt par tādu, kas nozīmē arī piedāvājumu (pārdošanai) attiecībā uz oriģinālās izcelsmes precēm (kurām ir piešķirta preču zīme Direktīvas, [unificēta Benilukša valstu likuma par preču zīmēm] un/vai [Regulas] izpratnē), ko uzglabā muitas iestādē vai noliktavā dalībvalsts teritorijā, ko EEZ nav importējis preču zīmes īpašnieks vai kas nav importētas ar viņa piekrišanu, kas ievestas no valsts ārpus EEZ un kam ir ārpuskopienas preču statuss (piemēram, T 1 vai [pievienotais administratīvais dokuments])?

- 6) Uz kuru no pusēm gulstas pierādīšanas pienākums attiecībā uz pirmajā, otrajā un piektajā jautājumā minētajām darbībām?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 23 Ņemot vērā grozījumus, ko EEZ līgums ievieš Direktīvas 7. panta 1. punktā, un nolūkā aprakstīt preču zīmes īpašnieka stāvokli attiecībā uz noteikumu par ekskluzīvajām tiesībām, ko piešķir Direktīvas 5. pants, uzdotie jautājumi attiecas uz precēm, kuru izcelsme ir ārpus EEZ un kuras ir ievestas EEZ.

- 24 Turklāt šie jautājumi tika uzdoti saistībā ar Muitas kodeksā paredzētajām neuzlikšanas procedūrām — ārējā tranzīta muitas procedūru un procedūru glabāšanai muitas noliktavā.
- 25 Ir jānorāda, ka, lai gan EEZ līguma XVII pielikumā Direktīva ir minēta kā tajā piemērojamie kopīgie noteikumi, Reglaments pēc tā pieņemšanas šajā pielikumā nav integrēts.
- 26 Turklāt ir jānorāda, ka ārpus Kopienas Muitas kodekss nav piemērojams Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīs, kuras ir puses EEZ līgumā, ar ko nodibina brīvas tirdzniecības zonu, nevis muitas savienību.
- 27 Ievērojot šos secinājumus un ciktāl iesniedzējtiesas izklāstīto faktu kontekstā pamata lietas risinājumam nav jāņem vērā EEZ teritorija, turpmāk šajā spriedumā un Tiesas atbildēs atsauces tiks veiktas tikai uz Kopienas teritoriju.

Par preču zīmes īpašnieka iespēju iebilst pret to, ka Kopienas teritorijā, piemērojot ārējā tranzīta procedūru vai procedūru glabāšanai muitas noliktavā, tiek ievestas ar preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces

- 28 Formulējot pirmā jautājuma pirmo daļu (attiecībā uz ārējo tranzītu), kā arī otro jautājumu, iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai Direktīvas 5. panta 1. punkts un 3. punkta c) apakšpunkts un Regulas 9. panta 1. punkts un 2. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tā, ka preču zīmes īpašnieks ir tiesīgs iebilst pret to, ka Kopienas teritorijā, piemērojot ārējā tranzīta procedūru vai procedūru glabāšanai muitas

noliktavā, tiek ievestas ar šo preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces, kuras iepriekš minētais īpašnieks agrāk nav laidis Kopienas tirgū vai kuras nav laistas tirgū ar viņa piekrišanu. Turklāt, uzdodot trešo jautājumu, kas ir jāpārbauda kopā ar pirmā jautājuma pirmo daļu un otro jautājumu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai preču zīmes īpašnieks vismaz var ārējā tranzīta muitas procedūras vai procedūras uzglabāšanai muitas noliktavā piemērošanu attiecīgajām precēm pakļaut nosacījumam, ka brīdī, kad šīs preces ievieš Kopienā, to galamērķis jau ir noteikts trešās valstīs, attiecīgā gadījumā pamatojoties uz pirkuma līgumu.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

- 29 *Class International* norāda, ka ārējā tranzīta muitas procedūras vai procedūras uzglabāšanai muitas noliktavā piemērošana oriģinālās izcelsmes precēm nav “[preču zīmes] izmantošana komercdarbībā” Direktīvas 5. panta 1. punkta un Regulas 9. panta 1. punkta izpratnē, proti — izmantošana, kuru, pamatojoties uz šiem noteikumiem, var aizliegt īpašnieks. Noteikumam par preču zīmes piešķirto tiesību izmantošanu, ko paredz Direktīvas 7. panta 1. punkts un Regulas 13. panta 1. punkts, ir viens vienīgs mērķis — piešķirt minētajam īpašniekam teritoriālo ekskluzivitāti attiecībā uz viņa preču tirdzniecību Kopienā, ko veic pirmo reizi. Ārējā tranzīta muitas procedūras vai procedūras uzglabāšanai muitas noliktavā piemērošana nenozīmē šo preču tirdzniecību Kopienā.

- 30 Jebkurā gadījumā preču zīmes īpašnieks nevar šo piemērošanu pakārtot tam, vai galamērķis jau ir noteikts trešās valstīs. Ja šo nosacījumu varētu piemērot, tā rezultātā ar preču zīmi aptverto preču tranzīts, kas pastāv, kopš pastāv pašas preču zīmes, kļūtu neiespējams vai ļoti sarežģīts, ko likumdevējs nekādi nebija paredzējis kā preču zīmju noteikumu kombinētas piemērošanas sekas.

- 31 *Beecham* uzskata — preču zīmes īpašnieks var iebilst pret to, ka Kopienā, piemērojot ārējā tranzīta muitas režīmu vai režīmu uzglabāšanai muitas noliktavā, iaved ar viņa preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces. Tā norāda, ka Muitas kodeksa 58. panta 2. punkts piešķir tiesības piemērot aizliegumus vai ierobežojumus, ko pamato ar rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības apsvērumiem. Nav nozīmes tam, ka preces vēl nav laistas brīvā apgrozībā EKL 24. panta izpratnē. Katrā ziņā pastāv ļoti reāla iespēja, ka preces, kurām ir piemērota ārējā tranzīta muitas procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā, tiek laistas brīvā apgrozībā. Visu apsverot, jēdziens “imports” Direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Regulas 9. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē atbilst preču materiālajai ieviešanai Kopienā, un tas jānošķir no “importa” muitas tiesību izpratnē. Nav nozīmes tam, vai preču ieviešanas brīdī ir noteikts to galamērķis vai nav.
- 32 Eiropas Kopienu Komisija uzskata, ka jēdziens “imports” Direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Regulas 9. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē ietver importu, ko veic, lai preces tirgotu Kopienā. Šis secinājums atbilst definīcijai, kas EKL 24. pantā ir dota brīvā apgrozībā esošām precēm. Tādējādi, ja preces netais brīvā apgrozībā, preču zīmes īpašnieks būtībā nevar iebilst pret oriģinālās izcelsmes preču ieviešanu, piemērojot ārējā tranzīta muitas procedūru vai procedūru uzglabāšanai muitas noliktavā.

Tiesas atbilde

- 33 Direktīvas 7. panta 1. punkts un Regulas 13. panta 1. punkts paredz, ka preču zīmes īpašniekam piešķirto tiesību izmantošana [izsmelšana] notiek tikai gadījumā, ja preces ir laistas Kopienas tirgū. Tie ļauj īpašniekam tirgot savas preces ārpus

Kopienas, šai tirdzniecībai neizraisot īpašnieka tiesību izmantošanu [izsmelšanu] Kopienas iekšienē. Paskaidrojot, ka laišana tirgū ārpus Kopienas neizsmeļ īpašnieka tiesības iebilst pret šo preču importu, kas veikts bez viņa piekrišanas, Kopienas likumdevējs tādējādi atļāva preču zīmes īpašniekam kontrolēt gadījumu, kad ar preču zīmi aptvertās preces Kopienas tirgū tiek laistas pirmo reizi (it īpaši skat. attiecībā uz Direktīvu un atsauci uz EEZ teritoriju — 2001. gada 20. novembra spriedumu apvienotajās lietās no C-414/99 līdz C-416/99 *Zino Davidoff un Levi Strauss, Recueil*, I-8691. lpp., 33. punkts).

- 34 “Imports” Direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Regulas 9. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē, pret kuru preču zīmes īpašnieks var iebilst kā pret tādu, kas nozīmē “[preču zīmes] izmantošanu komercdarbībā” katra no šiem pašiem pantiem 1. punkta izpratnē, tādējādi paredz preču ievešanu Kopienā nolūkā laist tās Kopienas tirgū.
- 35 Trešo valstu izcelsmes preču laišana Kopienas tirgū ir pakārtota to laišanai brīvā apgrozībā EKL 24. panta izpratnē.
- 36 Tādu muitas procedūru kā ārējā tranzīta muitas procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā piemērošana ārpuskopienas precēm atšķiras no muitas procedūras piemērošanas laišanai brīvā apgrozībā, kas, pamatojoties uz Muitas kodeksa 79. panta pirmo daļu, piešķir ārpuskopienas precēm Kopienas preču statusu.

37 Piemērojot Muitas kodeksa 37. panta 2. punktu, ārpuskopienas precēm piemēro ārējā tranzīta muitas procedūru vai procedūru uzglabāšanai muitas noliktavā, faktiski — muitas uzraudzību, jo īpaši līdz brīdim, kamēr tās maina muitas statusu, kļūstot par Kopienas precēm. Saskaņā ar Muitas kodeksa 91. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 98. panta 1. punkta a) apakšpunktu, tām nepiemēro ne ievedmuitas nodokļus un citus maksājumus, ne tirdzniecības politikas pasākumus. Trešo valstu izcelsmes preces un preces, kurām piemēro ārējā tranzīta muitas procedūru, faktiski šķērso vienu vai vairākas dalībvalstis un beigās tiek pārvestas uz citām trešām valstīm. Ārpuskopienas preces, kurām piemēro procedūru uzglabāšanai muitas noliktavā, galvenokārt uzglabā Kopienas muitas teritorijā, līdz tiek sasniegts galamērķis, kuram uzglabāšanas brīdī nav obligāti jābūt zināmam.

38 Ārpuskopienas preces, kas laistas brīvā apgrozībā, gluži pretēji, kļūst par Kopienas precēm. Tās iegūst preču brīvas aprites sniegtās priekšrocības, pamatojoties uz EKL 23. panta 2. punktu. Saskaņā ar EKL 24. pantu un Muitas kodeksa 79. panta otro daļu tām ir jāpiemēro importa formalitātes un tās ir jāapliek ar muitas nodokļiem, kā arī attiecīgā gadījumā tām ir jāpiemēro tirdzniecības politikas pasākumi.

39 Muitas kodeksa 48. pants paredz, ka muitai uzrādītās ārpuskopienas preces nododamas muietošanas vai izmantošanas režīmā, kas atļauts šādām ārpuskopienas precēm.

40 Attiecībā uz Muitas kodeksa 4. panta 15. un 16. punktu, 37. panta 2. punktu un 182. pantu šīs muitas atļaujas nozīmē:

- muitas procedūras piemērošanu precēm, piemēram, tādu kā laišanu brīvā apgrozībā, tranzīta procedūru vai procedūru uzglabāšanai muitas noliktavā;
- preču ievešanu brīvajā zonā vai brīvajā noliktavā;
- preču atkalizvešanu [atkārtotu izvešanu] no Kopienas muitas teritorijas;
- preču iznīcināšanu;
- atteikšanos no precēm par labu valstij.

41 Muitas kodeksa 58. panta 1. punkts paskaidro, ka neatkarīgi no to veida, daudzuma, izcelsmes valsts, sūtīšanas veida vai galamērķa preces jebkurā laikā var noteiktajā kārtībā nodot preču muietošanas vai izmantošanas režīmā.

- 42 Turklāt ir redzams, ka ārpuskopienas preces, kurām ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra glabāšanai muitas noliktavā, jebkurā brīdī var nodot citam muietošanas režīmam. Tās var tostarp nodot citam muietošanas režīmam, attiecīgā gadījumā — tādām kā laišana brīvā apgrozībā, vai preces var tikt atkalievestas [atkārtoti ievestas] Kopienas teritorijā.
- 43 Tādējādi laišana brīvā apgrozībā, kas ir nosacījums laišanai Kopienas tirgū, ir tikai viena no iespējām, kas ir uzņēmējam, kurš ievedis preces Kopienas muitas teritorijā.
- 44 Kamēr šī iespēja nav izmantota un kamēr ir spēkā noteikumi attiecībā uz nodošanu citam muitas režīmam, nevis laišanai brīvā apgrozībā, kas tika piemērots precēm, tikmēr šo preču ieviešana Kopienas teritorijā materiālā veidā vien nav "imports" Direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Regulas 9. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē un nenozīmē "[preču zīmes] izmantošanu komercdarbībā" katras no šīm normām 1. punkta izpratnē.
- 45 Tāpēc preču zīmes īpašnieks nevar pret to ne iebilst, pamatojoties uz šiem noteikumiem, ne izvirzīt tai nosacījumu par galamērķi, kas attiecīgā gadījumā saskaņā ar pirkuma līgumu jau ir noteikts trešās valstīs.
- 46 Muitas kodeksa 58. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru attiecīgā uzņēmēja izvēle saistībā ar nodošanu muitas režīmam neliedz noteikt aizliegumus vai ierobežojumus, ko pamato tostarp rūpnieciskā vai komerciālā īpašuma aizsardzības apsvērumi, nemaina šo secinājumu.

- 47 Attiecīgā norma tikai nosaka gadījumus, kuros nodošana muitas režīmam skartu rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesības. Piemērojot ārpuskopienas precēm muitas neuzlikšanas režīmu, netiek atļauta to tirdzniecība Kopienā, ja tās nav laistas brīvā apgrozībā. Preču zīmju jomā šāda piemērošana attiecībā uz oriģinālās izcelsmes precēm, ko aptver preču zīme, tātad pati par sevi nenozīmē tās īpašnieka tiesību aizskārumu saistībā ar kontroli, pirmo reizi laižot preces Kopienas tirgū.
- 48 Visbeidzot, lai sniegtu atbildi uz izskatāmo jautājumu, noteicošā nozīme nav tam, vai tiek pārbaudīts pieņēmums, saskaņā ar kuru pastāv reāla iespēja, ka preces, kurām ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā, tiks laistas brīvā apgrozībā.
- 49 Operators faktiski jebkurā brīdī var laist brīvā apgrozībā ārpuskopienas preces — sākot no brīža, kad tās ir ievestas muitas teritorijā, iepriekš tām nepiemērojot neuzlikšanas režīmu.
- 50 Tātad atbildei uz pirmā jautājuma pirmo daļu, kā arī uz otro un trešo jautājumu ir jābūt šādai: Direktīvas 5. panta 1. punkts un 3. punkta c) apakšpunkts un Regulas 9. panta 1. punkts un 2. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka preču zīmes īpašnieks nevar iebilst pret vienīgu faktu, ka, piemērojot ārējā tranzīta procedūru vai procedūru uzglabāšanai muitas noliktavā, Kopienā iaved ar šo preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces, kuras minētais īpašnieks agrāk vēl nav laidis Kopienas tirgū vai kuras nav laistas tirgū ar viņa piekrišanu. Preču zīmes īpašnieks nevar izvirzīt noteikumu, ka ārējā tranzīta procedūras vai procedūras uzglabāšanai muitas noliktavā piemērošana attiecīgajām precēm ir atkarīga no tā, vai šo preču ieviešanas brīdī Kopienā, attiecīgā gadījumā — saskaņā ar pirkuma līgumu, jau ir noteikts galamērķis trešās valstīs.

Par preču zīmes īpašnieka iespēju aizliegt piedāvāt pārdošanai vai pārdot oriģinālās izcelsmes preces, kurām ir piemērota ārējā muitas tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā

- 51 Formulējot pirmā jautājuma otro daļu, kā arī ceturto un piekto jautājumu (kas ir jāapskata kopā), iesniedzējtiesa pēc būtības jautā: vai Direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunktā un Regulas 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā preču “piedāvāšana” un “laišana tirgū” var ietvert, attiecīgi, ar preču zīmi aptverto oriģinālās izcelsmes preču, kuru muitas statuss ir ārpuskopienas preces, piedāvāšanu un pārdošanu, ja piedāvāšanu veic un/vai pārdošanu realizē periodā, kurā precēm ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā. Ja atbilde ir apstiprinoša, iesniedzējtiesa vēlas zināt, kādos apstākļos preču zīmes īpašnieks var iebilst pret šādu piedāvāšanu vai šādu pārdošanu.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

- 52 *Class International* norāda, ka ārpuskopienas preču piedāvāšanu pārdošanai, neatkarīgi no tā, vai tās atrodas Kopienā vai ne, nav jāuzskata par preču zīmes izmantošanu komercdarbībā, ja tās mērķis vai sekas nav šo preču laišana Kopienas tirgū. Tādējādi preču zīmes īpašnieks nevar aizliegt piedāvāt preces pārdošanai tikai tā iemesla dēļ, ka tas tiktu darīts periodā, kad precēm ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā. Preču zīmes īpašnieks nevar atsaukties uz savu ekskluzīvo tiesību aizskārumu neatkarīgi no apstrīdētajām ārpuskopienas precēm piemēroto muitas statusu, kas veido faktisko pamatu, lai secinātu, ka operatora acīmredzamais mērķis ir šo preču laišana Kopienas tirgū. Šajā kontekstā nav izšķirošas nozīmes apstākļiem, kurus iesniedzējtiesa min savā ceturtajā jautājumā.

53 *Beecham* apgalvo, ka uz oriģinālās izcelsmes preču, kam ir ārpuskopienas preču statuss un kam ir piemērota procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā, piedāvāšanu pārdošanai attiecas Direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunkts un Regulas 9. panta 2. punkta b) apakšpunkts. Tādējādi preču zīmes īpašnieks var iebilst pret šādu piedāvāšanu. Neviens ceturtajā jautājumā minētais pieņēmums nevar mainīt šo slēdzienu.

54 Komisija uzskata, ka uz piedāvāšanu pārdošanai, par ko tiek spriests, nav obligāti attiecināms Direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunkts un Regulas 9. panta 2. punkta b) apakšpunkts. Preces var piedāvāt iespējamam pircējam, par kuru ir faktiski droša pārlicība, ka viņš tās nepārdos Kopienā. Direktīva un Regula var būt pārkāpta tikai tad, ja preces tiek piedāvātas pārdošanai pircējam, kurš, visticamāk, tās laidīs brīvā apgrozībā un pārdos Kopienā. Ceturtajā jautājumā minētie faktiskie apstākļi varētu pelnīt ievērību. Tomēr tas ir valsts tiesas kompetencē — apsvērt tos un noteikt, vai ir konstatēts, ka preces Kopienā netika laistas brīvā apgrozībā.

Tiesas atbilde

55 Kā tas izriet no šī sprieduma 44. punkta, ārpuskopienas preces, kurām ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā, netiek uzskatītas par "importētām" Direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkta un Regulas 9. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

- 56 Šādas preces var piedāvāt pārdošanai vai pārdot ar galamērķi trešās valstīs.
- 57 Šādos apstākļos, kad tās ir ar preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces, netiek aizskartas īpašnieka tiesības kontrolēt preču pirmo laišanu Kopienas tirgū.
- 58 Gluži pretēji — ja piedāvāšana vai pārdošana neizbēgami izraisa ar preču zīmi aptverto preču laišanu Kopienas tirgū, tiek aizskartas īpašnieka ekskluzīvās tiesības, ko viņam piešķir Direktīvas 5. panta 1. punkts un Regulas 9. panta 1. punkts, neskatoties uz to, kur ir nodibināts piedāvājuma izteicējs vai saņēmējs, un neatkarīgi no galīgā pirkuma līguma noteikumiem attiecībā uz iespējamiem atkārtotas pārdošanas vai preču muitas statusa aizliegumiem. Tātad piedāvāšana vai pārdošana ir “[preču zīmes] izmantošana komercdarbībā” Direktīvas 5. panta 1. punkta un Regulas 9. panta 1. punkta izpratnē. Tas ļauj spriest, ka preču zīmes īpašnieks var pret to iebilst, pamatojoties uz Direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunktu un Regulas 9. panta 2. punkta b) apakšpunktu.
- 59 Tomēr preču iespējamu laišanu Kopienas tirgū nevar prezumēt, balstoties tikai uz iesniedzējtiesas ceturrtā jautājuma a) un e) apakšpunktā minēto faktisko pamatu, saskaņā ar kuru preču īpašnieks, piedāvājuma izteicējs vai saņēmējs nodarbojas ar analogiem tirdzniecības darījumiem. Ir jākonstatē citi apstākļi, kas apliecina, ka piedāvāšana vai pārdošana neizbēgami izraisīs šo pašu attiecīgo preču laišanu Kopienas tirgū.

- 60 Turklāt preču zīmes īpašnieks var izmantot savas aizlieguma tiesības tikai attiecībā uz operatoru, kas laiž vai gatavoja laist Kopienas tirgū ar šo preču zīmi aptvertas ārpuskopienas preces vai kas piedāvā vai pārdod šīs preces citam operatoram, kurš neizbēgami tās laidīs Kopienas tirgū. Preču zīmes īpašnieks nevar atsaukties uz savām tiesībām vērsties pret operatoru, kurš piedāvā vai pārdod preces citam operatoram, tikai tā iemesla dēļ, ka pēdējais minētais var tās laist Kopienas tirgū, kā to paredz iesniedzējtiesas pieņēmums, kas izteikts ar ceturto jautājumu.
- 61 Tātad uz pirmā jautājuma otro daļu, kā arī uz ceturto un piekto jautājumu ir jāatbild šādi: Direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunktā un Regulas 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā preču "piedāvāšana" un "laišana tirgū" var ietvert, attiecīgi, ar preču zīmi aptverto oriģinālās izcelsmes preču, kuru muitas statuss ir ārpuskopienas preces, piedāvāšanu un pārdošanu, ja piedāvāšanu veic un/vai pārdošanu realizē periodā, kurā precēm ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā. Preču zīmes īpašnieks var iebilst pret šādu preču piedāvāšanu vai pārdošanu, ja tā neizbēgami izraisa to laišanu Kopienas tirgū.

Par pierādīšanas pienākumu

- 62 Ņemot vērā uz pirmajiem pieciem jautājumiem sniegtās atbildes, ir jākonstatē, ka sestajā jautājumā iesniedzējtiesa pēc būtības jautā: uz kuru no pusēm tādā konkrētā situācijā, kāda ir pamata lietā, gulstas pienākums sniegt pierādījumus par apstākļiem, kas ļauj īstenot Direktīvas 5. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā un Regulas 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētās aizlieguma tiesības.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

- 63 *Class Internationale* apstiprina, ka preču zīmes īpašniekam, kurš apgalvo, ka piedāvāšanas vai pārdošanas darījumi nav tiesiski, ir jāpierāda šie faktiskie apstākļi.
- 64 *Beecham* apgalvo, ka preču zīmes īpašniekam ir jāpierāda tikai tas, ka viņš ir skarts. Šajā nolūkā ir jāpierāda, ka viņš ir preču zīmes īpašnieks, ka preces nāk no teritorijas ārpus Kopienas un ka tās ir ievestas Kopienas teritorijā. Uzņēmējam, kuram pārmet aizskārumu, ir jāpierāda vai nu tas, ka viņš ir ieguvis īpašnieka atļauju, vai tas, ka viņš nav izmantojis preču zīmi komercdarbībā un viņam nepastāv iespēja to izdarīt.
- 65 Komisija uzsver, ka jautājums par pierādīšanas pienākumu nav atrisināts ne Direktīvā, ne Regulā. Attiecībā uz Direktīvu Komisija norāda, ka saskaņā ar tās desmitā apsvēruma noteikumiem “veidi, kādos var konstatēt iespēju sajaukt, un jo īpaši pienākums pierādīt ir attiecīgās valsts procesuālo noteikumu, kurus neskar šī direktīva, jautājums”. Turklāt Komisija norāda, ka, saskaņā ar astotā apsvēruma noteikumiem, attiecībā uz konfliktiem starp preču zīmēm “noteikt piemērojamos procesuālos noteikumus ir dalībvalstu kompetencē”.
- 66 Attiecībā uz īpašnieka piekrišanu ārpuskopienas preču importam Kopienā — no judikatūras skaidri izriet, ka attiecīgajam uzņēmējam ir pienākums sniegt pierādījumus (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Zino Davidoff* un *Levis Strauss*, 53. un 54. punkts). Ja attiecīgais uzņēmējs neatsaucas uz īpašnieka atļauju, tad viņam valsts tiesā ir jāpierāda, ka preces netika ievestas ar mērķi pārdot tās Kopienā un ka ieviešana ir tikai loģisks posms, transportējot minētās preces uz trešām valstīm. Komisija tomēr atzīmē, ka pārlieku stingru prasību noteikšana

attiecībā uz pierādījumiem, ko šajā sakarā ir jāsniedz attiecīgajam uzņēmējam, padarītu šķietamas viņa tiesības izmantot Kopienā kā tranzīta teritoriju.

Tiesas atbilde

- ⁶⁷ Iesniedzējtiesa pamata lietā uzskata — nav pierādīts, ka precēm jau bija pircējs: ne brīdī, kad tās ieveda Nīderlandē, ne dienā, kad tās izņēma.
- ⁶⁸ Tādā gadījumā, kāds ir iepriekš minētais, preces pastāvīgi atrodas ārējā tranzīta procedūrā vai procedūrā uzglabāšanai muitas noliktavā.
- ⁶⁹ Ciktāl ir ievēroti šo neuzlikšanas režīmu noteikumi, attiecīgais operators būtībā atrodas tiesiskā situācijā.
- ⁷⁰ Šajā kontekstā jautājums par pierādījumiem rodas tiesvedības sākumā, proti, gadījumā, kad preču zīmes īpašnieks atsaucas uz ekskluzīvo tiesību, ko tam piešķir Direktīvas 5. panta 1. punkts un Regulas 9. panta 1. punkts, aizskārumu.

- 71 Iespējamais kaitējums pastāv, vai nu laižot preces brīvā apgrozībā, vai tās piedāvājot vai pārdodot, kas neizbēgami nozīmē to laišanu Kopienas tirgū.
- 72 Aizskārums ir nosacījums, lai izmantotu Direktīvas 5. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā un Regulas 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētās aizlieguma tiesības.
- 73 Attiecībā uz jautājumu par pienākumu sniegt pierādījumus par šo aizskārumu vispirms ir jānosver — ja šis jautājums ietilpst dalībvalstu tiesību kompetencē, tad preču zīmju īpašnieki saņemtu atšķirīgu aizsardzību atkarībā no attiecīgā likuma. Direktīvas devītajā apsvērumā paredzētais mērķis nodrošināt “vienādu aizsardzību saskaņā ar visu dalībvalstu tiesību sistēmām”, ko Direktīva nosaka kā fundamentālu, netiks sasniegts (skat. attiecībā uz Direktīvu iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Zino Davidoff* un *Levi Strauss*, 41. un 42. punkts).
- 74 Visbeidzot, ir pamats konstatēt, ka tādā situācijā, kāda ir pamata lietā, pienākumam pierādīt aizskārums ir jāgulstas uz preču zīmes īpašnieku, kurš uz to atsaucas. Ja šis pierādījums ir sniegts, tad attiecīgajam uzņēmējam ir jāpierāda īpašnieka piekrišanas fakts preču tirdzniecībai Kopienā (attiecībā uz Direktīvu skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Zino Davidoff* un *Levi Strauss*, 54. punkts).
- 75 Tātad uz sesto jautājumu ir jāatbild šādi: pamata lietā esošajā situācijā pienākums sniegt pierādījumu par apstākļiem, kas ļauj īstenot Direktīvas 5. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā un Regulas 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētās aizlieguma tiesības, gulstas uz preču zīmes īpašnieku, pierādot vai nu to, ka ar šo preču zīmi aptvertās ārpuskopienas preces ir laistas brīvā apgrozībā, vai to, ka šis

preces tiek piedāvātas vai pārdotas, kas neizbēgami nozīmē to laišanu Kopienas tirgū.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 76 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, izņemot minēto lietas dalībnieku izdevumus, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) 5. panta 1. punkts un 3. punkta c) apakšpunkts Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmajā direktīvā 89/104/EEK, ar ko tuvinā dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, un 9. panta 1. punkts un 2. punkta c) apakšpunkts Padomes 1993. gada 20. decembra Regulā (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi ir jāinterpretē tādējādi, ka preču zīmes īpašnieks nevar iebilst pret vienīgu faktu, ka, piemērojot ārējā tranzīta procedūru vai procedūru uzglabāšanai muitas noliktavā, Kopienā ieved ar šo preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces, kuras minētais īpašnieks agrāk vēl nav laidis Kopienas tirgū vai kuras nav laistas tirgū ar viņa piekrišanu. Preču zīmes īpašnieks nevar izvirzīt nosacījumu, ka ārējā tranzīta procedūras vai procedūras uzglabāšanai muitas noliktavā piemērošana

attiecīgajām precēm ir atkarīga no tā, vai šo preču ieviešanas brīdī Kopienā, attiecīgā gadījumā — saskaņā ar pirkuma līgumu, jau ir noteikts galamērķis trešās valstīs;

- 2) Direktīvas 89/104 5. panta 3. punkta b) apakšpunktā un Regulas Nr. 40/94 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā preču “piedāvāšana” un “laišana tirgū” var ietvert, attiecīgi, ar preču zīmi aptverto oriģinālās izcelsmes preču, kuru muitas statuss ir ārpuskopienas preces, piedāvāšanu un pārdošanu, ja piedāvāšanu veic un/vai pārdošanu realizē periodā, kurā precēm ir piemērota ārējā tranzīta procedūra vai procedūra uzglabāšanai muitas noliktavā. Preču zīmes īpašnieks var iebilst pret šādu preču piedāvāšanu vai pārdošanu, ja tā neizbēgami izraisa to laišanu Kopienas tirgū;
- 3) pamata lietā esošajā situācijā pienākums sniegt pierādījumu par apstākļiem, kas ļauj īstenot Direktīvas 89/104 5. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā un Regulas Nr. 40/94 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētās aizlieguma tiesības, gulstas uz preču zīmes īpašnieku, pierādot vai nu to, ka ar šo preču zīmi aptvertās ārpuskopienas preces ir laistas brīvā apgrozībā, vai to, ka šīs preces tiek piedāvātas vai pārdotas, kas neizbēgami izraisa to laišanu Kopienas tirgū.

[Paraksti]